

03.04.2009

Järjestöjen alueellinen työkokous

Minna Canthinkatu 4 C

KUOPIO

Raha-automaattiavustukset hyvinvoinnin edistämiseen

Pekka MYKRÄ
kehittämispäällikkö
RAY, avustusosasto

pekka.mykra@ray.fi
www.ray.fi

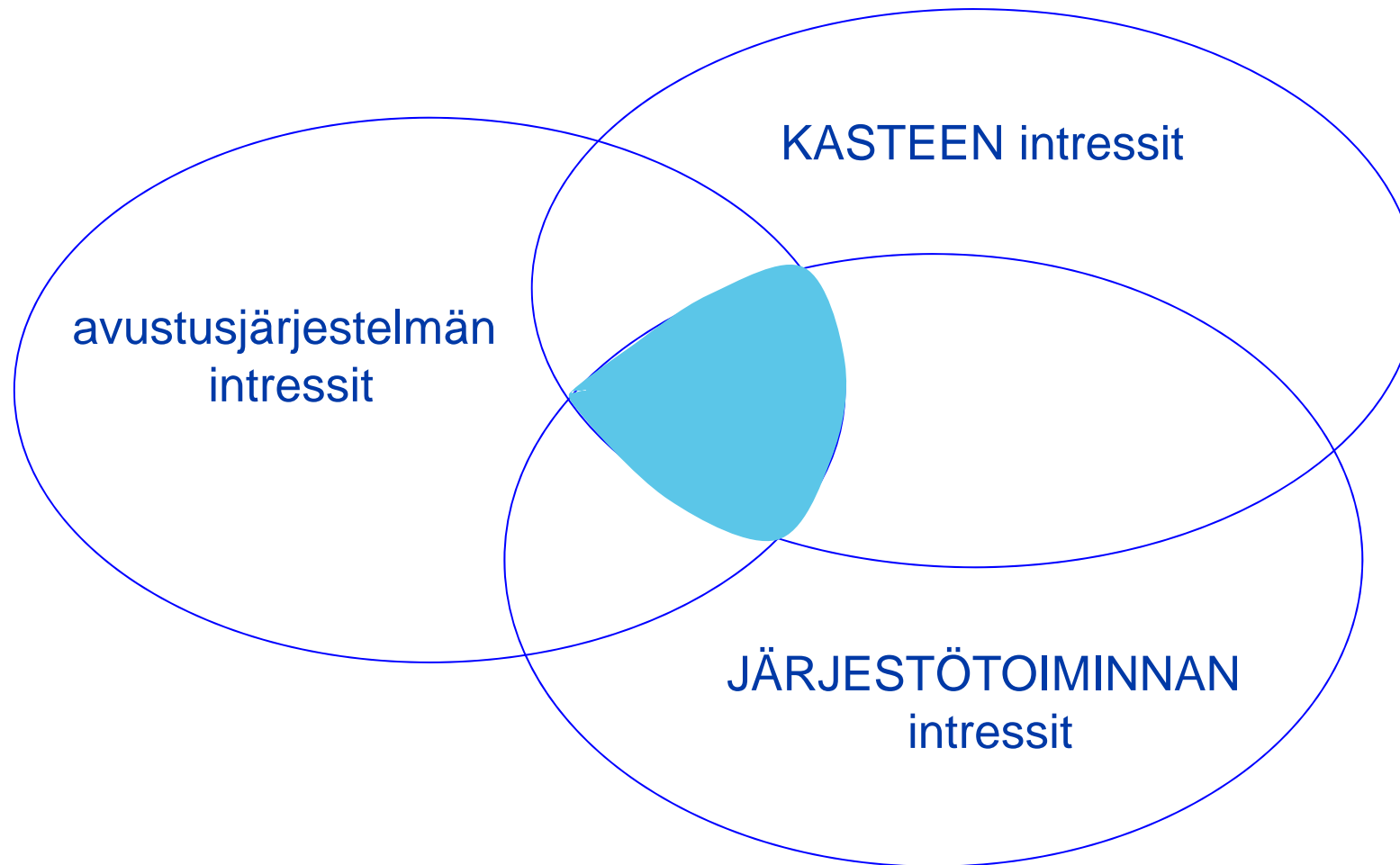

Esityksen rakenne

- Muutama ajankohtaisasia RAY:stä
- Avustustoiminnan käytäntöjen kehityksestä
- Avustusstrategiasta
- Kehittämistoiminnan avustamisesta
- STM:n valtakunnallisesta KASTE ohjelmasta

- Yhteisiä haasteita KASTEEN varjossa

Yhteisiä haasteita KASTEEN varjossa

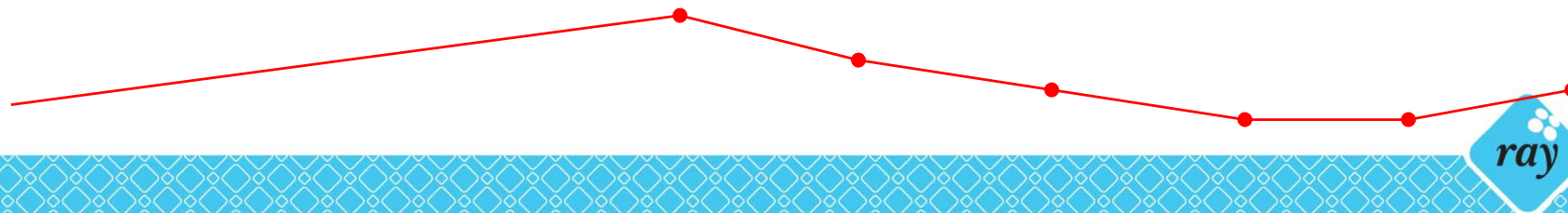

- Muutama ajankohtaisasia RAY:stä

Arvio

avustusvaroista suunnittelukaudella 2009 - 2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Ed. tilikaudelta avustuksiin	403,0	395,0	375,0	380,0	385,0
Palautuvat ja jakamaton ed. v.	12,4	8,9	8,9	2,9	2,9
Yhteensä avustuksiin käytettävissä	415,4	403,9	383,9	382,9	387,9
Valtiokonttorille	105,0	101,0	97,0	93,0	89,0
Jätetään jakamatta	7,9	7,9	1,9	1,9	3,9
RAY:n esitys avustuksiin	312	302,5	295,0	285,0	295,0

Vastuullisuuden haasteet

- Kuluttajan suojeleminen ja rikollisuuden estäminen monopolin ehtona
- Ulkomaiset peliyhtiöt pyrkivät monopolin murtamiseen
- Pelitarjonnan kasvu lisännyt kansalaisten kriittisyyttä
- RAY:llä ongelmaherkkä tuotealue
- Viime vuosina ongelmat eivät ole kasvaneet - tietoisuus ongelmista kylläkin
- RAY kritiikin kohteena:
 - Alaikäisten pelaaminen
 - Mittava ohjelma vuodesta 2005 lähtien, ikäraja nyt 18 vuoteen (RAY aloitteellinen)
 - ”Pelejä joka paikassa”
 - Pelitoiminnan kehittämisen painopiste pelisalikonsepteissa
 - Pelaajan mahdollisuus kontrolloida pelaamistaan tai ottaa pelikielto
 - Tunnistetun pelaamisen kehittäminen
 - ”RAY:n rahoista tulee puolet ongelmapelaajilta”
 - Rahapeleissä aina 30-50 % tulee eniten pelaavalta 5 prosentilta pelimuodosta riippuen
 - Kaikki eivät ole ongelmapelaajia
 - STM:n tutkimuksen perusteella pelialan tuotosta ongelmapelaajilta noin 12-14 %

Yksinoikeuden haaste

- RAY:n lakisääteisten tehtävien hoitaminen onnistuu parhaiten yksinoikeuden avulla (varojen keruu yleishyödyllisiin tarkoituksiin ja rahapelihaittojen rajoittaminen)
- Valmisteilla olevan arpajaislain tuomat haasteet: ikäraja, markkinointi
- Monopoli ei sinänsä takaa tavoitteiden toteutumista
- RAY:n strategiana on tasapaino yhteiskuntavastuun, taloudellisten tavoitteiden ja asiakaslähtöisyyden välillä
- Yksinoikeuden menettäminen ei ole RAY:n toiminnassa välitön uhka
- EY-tuomioistuimen päätös vuodelta 1999
- Käynnissä ei ole yhtään prosessia RAY:n yksinoikeutta vastaan
- Muihin suomalaisiin yhtiöihin kohdistuvat uhat toki koskevat koko suomalaista rahapelijärjestelmää ja välillisesti myös RAY:tä

- Avustustoiminnan käytännöt kehittyvät

Avustustoiminnan käytännöt kehittyvät

- **Yleisavustusuudistus etenee**
 - Myöntämiskriteerit näkyviin
 - Avustusrakenteiden ja –käytäntöjen yhdenmukaistaminen
 - Hakulomake uusittiin 2008
 - Seurantaan lisää huomiota
- **Kohdennetut toiminta-avustukset**
 - Myöntämiskriteerit näkyviin
 - Hakulomake uusiutuu (2010)
 - Tulosten ja vaikutusten seurantaan lisää huomiota
- **Investointiavustukset**
 - Myöntämiskriteerit näkyviin
 - B-avustukset kahtia
 - Rakentaminen ja peruskorjaukset
 - Käyttöomaisuushankinnat
 - Hakulomake uusiutuu (2010)
- **Projektiavustukset**
 - Hakulomakkeessa nyt pieniä tarkistuksia
 - C-avustukset kahtia
 - Aidot kehittämishankkeet
 - Muut projektit
 - Eri lomakkeet (2009)
 - uusille hankkeille ja
 - jatkorahoituksen hakemiseen
 - Projektien tulosten ja vaikutusten seurantaan lisää huomiota

Yleisavustusuudistuksesta...

- 2005 alkanut pitkä prosessi
 - STM:n kanssa sovittu, että uusi käytäntö vakiinnutetaan 2011 mennessä
- Pää tavoitteet
 - Yleisavustusten myöntämiskriteerit näkyviin
 - Avustusrakenteiden tarkoituksenmukaistaminen
- .. tarkoituksena lisätä
 - Avustuksen myöntämisperusteiden selkeyttä
 - Tasapuolisuutta
 - Läpinäkyvyyttä
- Samantyyppisiin toimintoihin samantyyppiset avustukset
 - Ay- ja Ak -avustuksella tuettavien toimintojen määrittäminen
 - Sama kohtelu kaikille
- Hakulomakkeiden, hakuprosessin ja seurantakäytäntöjen uudistaminen
- Tällä hetkellä 206 yleisavustuksen saajaa, noin 65 milj. euroa
 - Järjestökoulutukset kuluvan kevään aikana

- Avustusstrategiasta

AVUSTUSSTRATEGIA 2008–2011

Avustustoiminnan suuntaviivat ja painoalueet

Avustustoiminnan strategiset päälinjat

1

Hyvinvoinnin edistäminen ja järjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen

Strategiset painoalueet

1) järjestöjen perustoiminta-edellytysten turvaaminen

2) hyvinvoinnin ja osallistumismahdollisuuksien edistäminen

2

Terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia uhkaavien ongelmien ehkäiseminen

Strategiset painoalueet

3) merkittävien kansanterveysongelmien ehkäiseminen

4) sosiaalisen ja taloudellisen syrjäytymisen ehkäiseminen

3

Ongelmia kohdanneiden kansalaisten ja perheiden auttaminen

Strategiset painoalueet

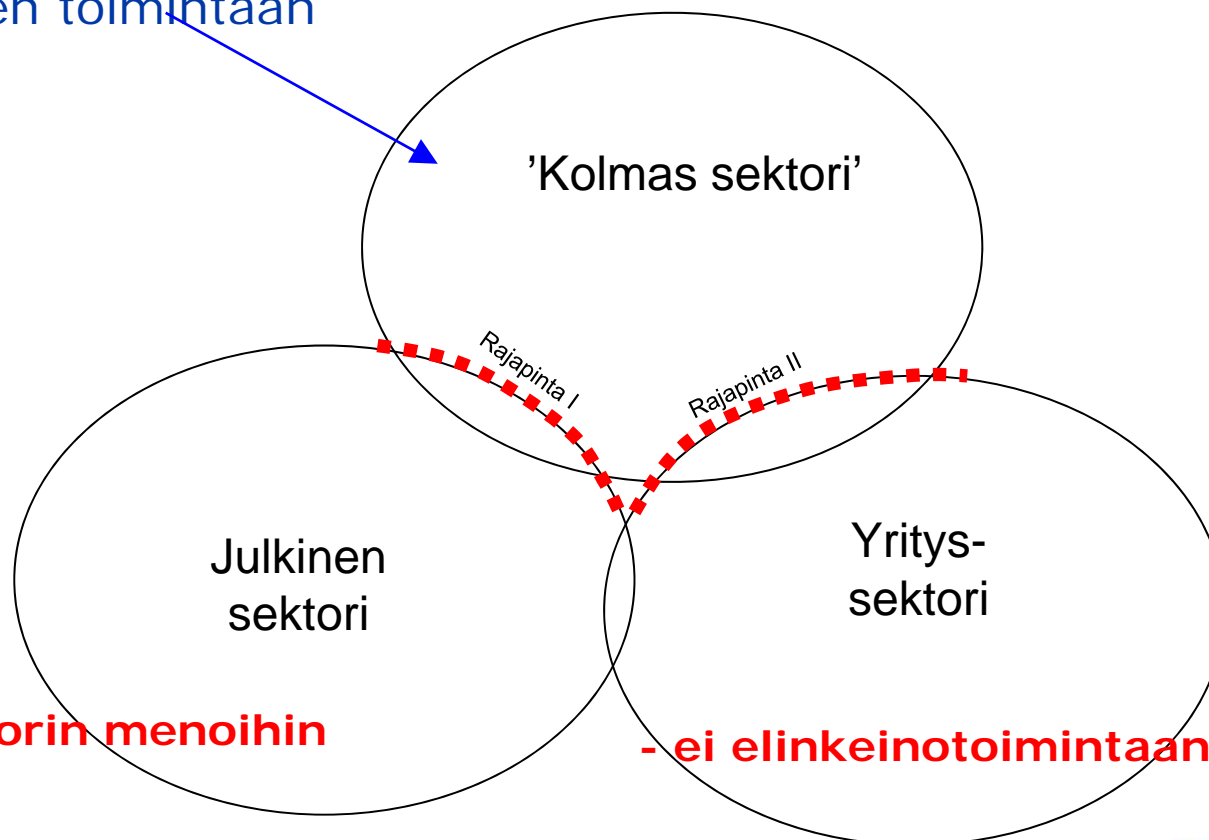
5) heikoimmassa asemassa olevien väestöryhmien auttaminen

6) palveluiden ja palvelujärjestelmien kehittäminen

RAY:n avustukset

- yleishyödyllisten yhteisöjen
- yleishyödylliseen toimintaan

- ei julkisen sektorin menoihin

- ei elinkeinotoimintaan

Rajapinta I - avustuksia ei kuntien velvoitteisiin

Kuntarahoituksen ja RAY-rahoituksen raja melko epäselvä

- RAY-avustuksilla rahoitettujen toimintojen ja julkisen palvelujärjestelmän välinen raja on kehittynyt melko vaikeasti hahmotettavaksi vuosikymmenten kuluessa
- Tätä kehitystä on tukenut sosiaali- ja terveystalouden lainsäädännön kehittyminen väljiksi puitelaeiksi, jotka eivät selkeästi määrittele, mitkä palvelut kuuluvat kuntien järjestämisvelvollisuuksiin
- Lineaarisia rajaviivoja ei ole, vaan asia voi riippua mm. siitä missä määrin järjestöt ovat aikojen kuluessa joidenkin palveluiden tuotantoon lähteneet
- Tilanne vaihtelee myös alueiden ja kuntien kesken
- RAY:n avustusjärjestelmän haasteena on saada tätä rajapintaa selkiytettyä; siinä on koko ajan tehtävä sekä juridista että tarkoituksenmukaisuusharkintaa

Palvelumarkkinat kasvussa

- Sosiaali- ja terveystalveluiden markkinat eivät ole mikään yhtenäinen markkina, vaan koostuvat lukuisista eri palveluiden markkinoista
- Jo 80-luvun lainsäädäntöuudistuksilla (SVOL) avattiin tietä palvelumarkkinoiden kehittymiselle, kun kunnille varattiin mahdollisuus järjestää palveluita myös ostamalla niitä yksityisiltä palveluiden tuottajilta
- Palveluyritysten määrä on erityisesti 90-luvun laman jälkeen kasvanut voimakkaasti; se etenee eri palvelusektoreissa ja eri puolilla maata eri tavoin ja eri vauhdilla
- Markkinaehtoisiksi muotoutuneiden palveluiden tukeminen RAY-avustuksin ei ole mahdollista; ei järjestöjenkään toimintana
- Kuntien ostopalvelukäytännöt ovat yleistymässä, mikä edistää osaltaan palveluyritysten toimintaedellytyksiä
- Myös järjestöt ovat alkaneet yhtiöittää palvelutuotantoaan

Kansalaisjärjestöjen merkitys on erityisen suuri palvelujärjestelmän ulkopuolella

Hyvinvointi ei muodostu pelkästään palveluista

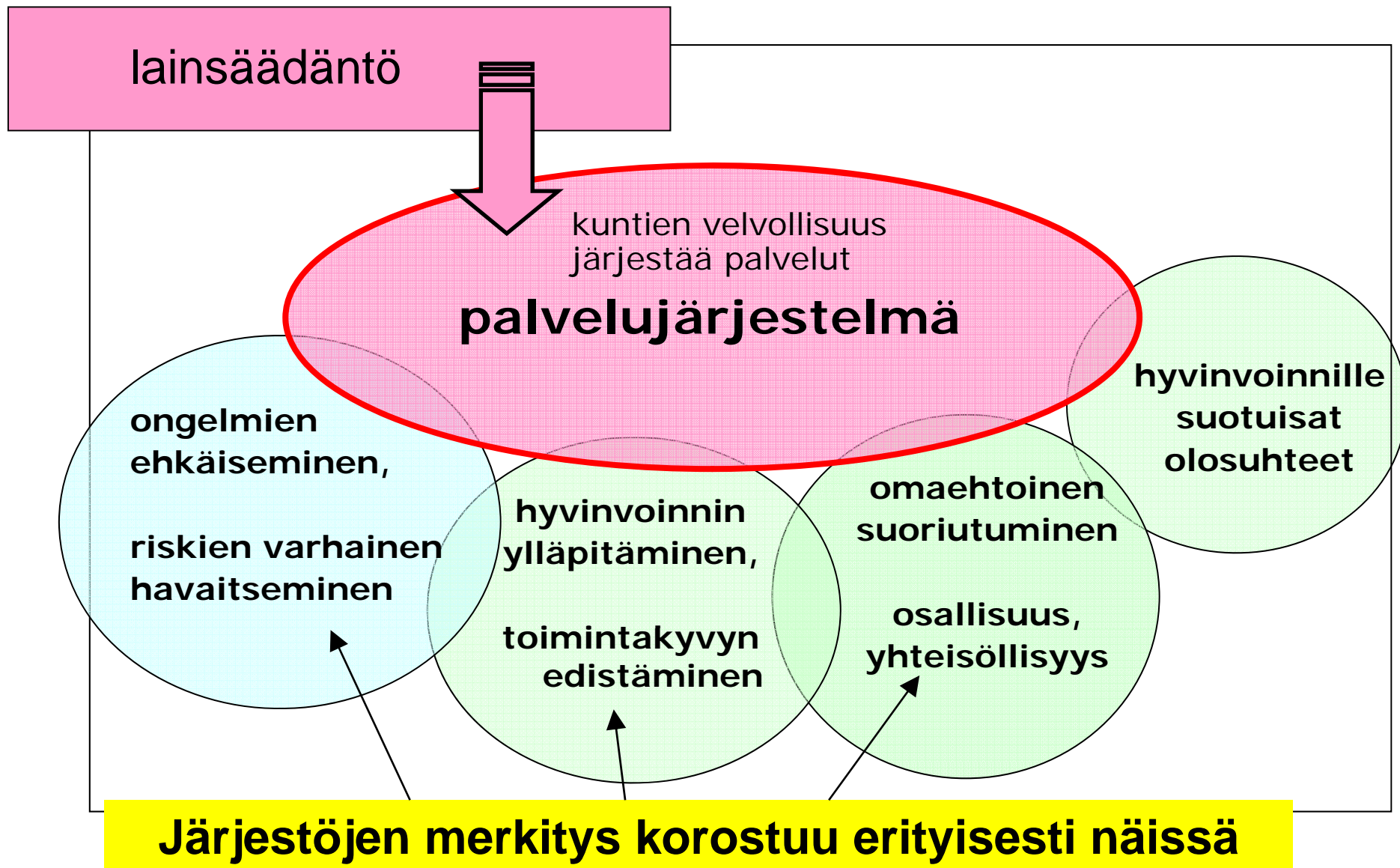
- Yhteiskunnan tarjoamat palvelut ovat hyvinvoinnin turvaamisessa erittäin tärkeitä, mutta kansalaisten hyvinvointi ei kuitenkaan muodostu pelkästään palveluista
- Vilkas keskustelu julkisten palveluiden rahoitusongelmista on korostanut (ylikorostanut??) palvelujärjestelmän merkitystä hyvinvoinnin turvaamisessa
- Olennaisia edellytyksiä hyvinvoinnille ovat mm. kansalaisten ja perheiden itsenäinen suoriutuminen, kansalaisten omat valinnat, elämäntapavalinnat, oma vastuu itsestä ja lähimmäisistä, epäviralliset auttamisjärjestelmät jne
- Kansalaisjärjestöjen merkitys hyvinvoinnin turvaamisessa ei rajoitu niiden tuottamiin palveluihin – vain osa järjestöistä ylipäätään tuottaa palveluita
- RAY-avustusten suuntaamisessa korostetaan aiempaa enemmän ongelmien ehkäisemistä, itsenäisen suoriutumisen vahvistamista, kansalaisten aktiivointia ja osallistumismahdollisuuksien edistämistä, elämänhallintaa jne
- Myös järjestöjen ja kuntien yhteistyön tarve on korostumassa; huomiota on kohdennettava korjaavien palveluiden lisäksi ongelmien ehkäisyyn, kansalaisten itsenäisen suoriutumisen edistämiseen ja hyvinvoinnille suotuisten rakenteiden aikaan saamiseen

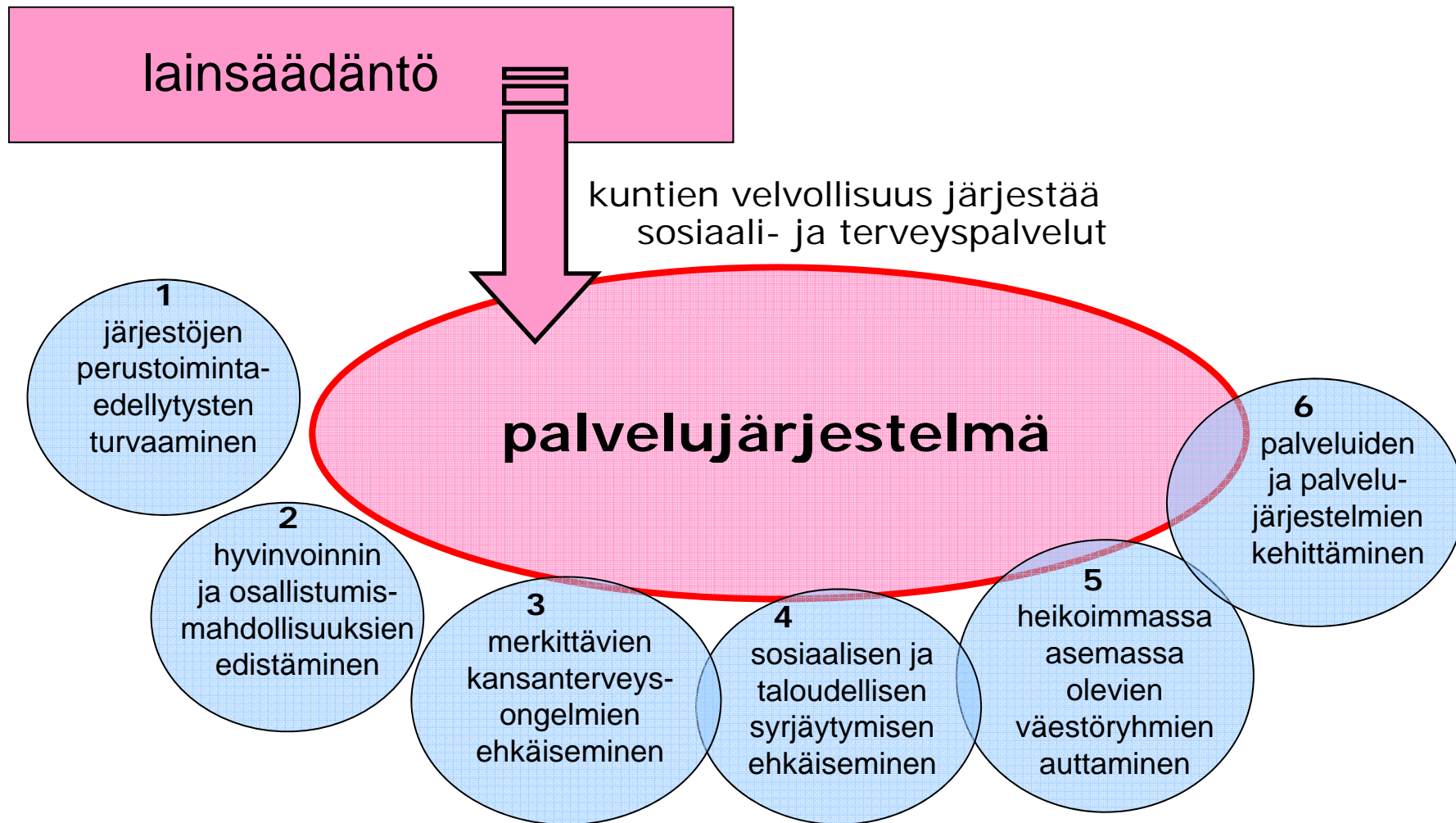
Järjestölähtöinen auttamistyö – mitä se on

- Lakisääteiset palvelut ovat esimerkki 'viranomaislähtöisestä' toiminnasta, riippumatta siitä tuottaako palvelun kunta vai ostopalvelukäytäntöjen mukaisesti jokin järjestö
- Lukuisat järjestöt – mutta silti vain pieni osa järjestöistä – tuottaa palveluita myydäkseen niitä kunnille tai esim. Kelalle
- Tämän varsinaisen palvelutuotannon lisäksi järjestöillä on paljon toimintoja, joissa ihmisten kohtaamia ongelmatilanteita selvitetään yhteistuumin jo ennen kuin ongelmat ovat vaikeutuneet niin pitkälle, että niiden hoitamiseen tarvitaan lakisääteisiä palveluita
- Järjestölähtöinen auttaminen ei synny kunnan velvollisuuksista eikä viranomaistahon tilauksesta, vaan kansalaisten tarpeista ja halusta auttaa
- Siinä on vankka arvopohja,
 - se ei tavoittele taloudellista voittoa
 - se ei ole myytäväksi tuotteistettua
 - Se toimii lähellä kansalaisten arkielämää ostopalvelujärjestelmien ulkopuolella
- Vapaaehtoisella työllä on suuri merkitys, vaikka järjestölähtöisessä auttamistyössä hyödynnetään usein myös ammattityöntekijöiden erityisosaamista; myös vapaaehtoistyön koordinointi, työnohjaus ja muu tuki varmistetaan ammatillisella osaamisella
- Järjestölähtöinen auttamistyö soveltuu hyvin RAY:n avustettaviksi

RAY:n avustustoiminnan 6 painoaluetta

- Kehittämistoiminnan avustamisesta

Viime vuosina korostettu erityisesti

- Aitoja kehittämishankkeita
 - tavoitellaan jotain uutta
 - innovaatiohakuisuus
- Kehittämistyön sosiaalipoliittisia kriteereitä
 - suomalaisen yhteiskunnan kehitys ja tarpeet
 - kansalaisjärjestöille soveltuvat haasteet
 - RAY:n avustusstrategia
- Projektiavustusten myöntämiskriteereitä
 - selkiytetty, kiristetty
- Hankesuunnittelua ja tavoitteiden konkreettisuutta
 - hyvin suunniteltu on puoliksi tehty
 - hankesuunnitelmia arvioidaan aiempaa kriittisemmin
- Kehittämistulosten hyödynnettävyyttä
 - mitä projektin jälkeen, mitä tuloksilla aiotaan tehdä; levitys, juurruttaminen
 - laajemmat hankekokonaisuudet, yhteistyö
 - projektilla aikaan saatavien vaikutusten näkyviin saaminen

Projektiavustukset

- C-avustukset kahtia (2010)
 - Aidot kehittämishankkeet (innovaatiohakuinen toiminta); *tavoitellaan jotain uutta – mitä?*
 - Muut projektit (muut määräaikaiset kokonaisuudet, käynnistäminen, vähäisemmät kokeilut)
- Eri lomakkeet (2009)
 - uusille hankkeille (toukokuun haku)
 - jatkorahoituksen hakemiseen (syyskuun haku)
 - > Tarvitaan erilaista tietoa
- Hakulomakkeessa nyt pieniä tarkistuksia
 - Projektin talousarvio eri vuosille
- Projektien tulosten ja vaikutusten seurantaan lisää huomiota
 - Loppuselvityskäytäntöjen uudistuminen
 - Loppuselvitys / Loppuraportointi
 - Tulosten hyödyntämisstrategioihin huomiota; levitys, juurrutus, hyödyntäminen;
 - = mitä suunnitellaan ja tehdään kehittämistulosten saamiseksi hyötykäyttöön
 - Vaikutusraportointi = miten toiminnan hyvinvointia edistävät vaikutukset saadaan näkyviin
 - Mitä tehdään itse
 - Mitä ostetaan ulkopuolisilta
 - Mitä tekee rahoittajataho

vanha C-lomake

PROJEKTIN MENOJEN JA RAHOITUKSEN ERITTELY (kaikki meno- ja rahoitustiedot tuhansina euroina)

Projektimenojen erittely	Avustusvuosi	Koko projekti	Projektirahoituksen erittely	Avustusvuosi	Koko projekti
YHTEENSÄ (1000 e)			YHTEENSÄ (1000 e)		

uusi C-lomake

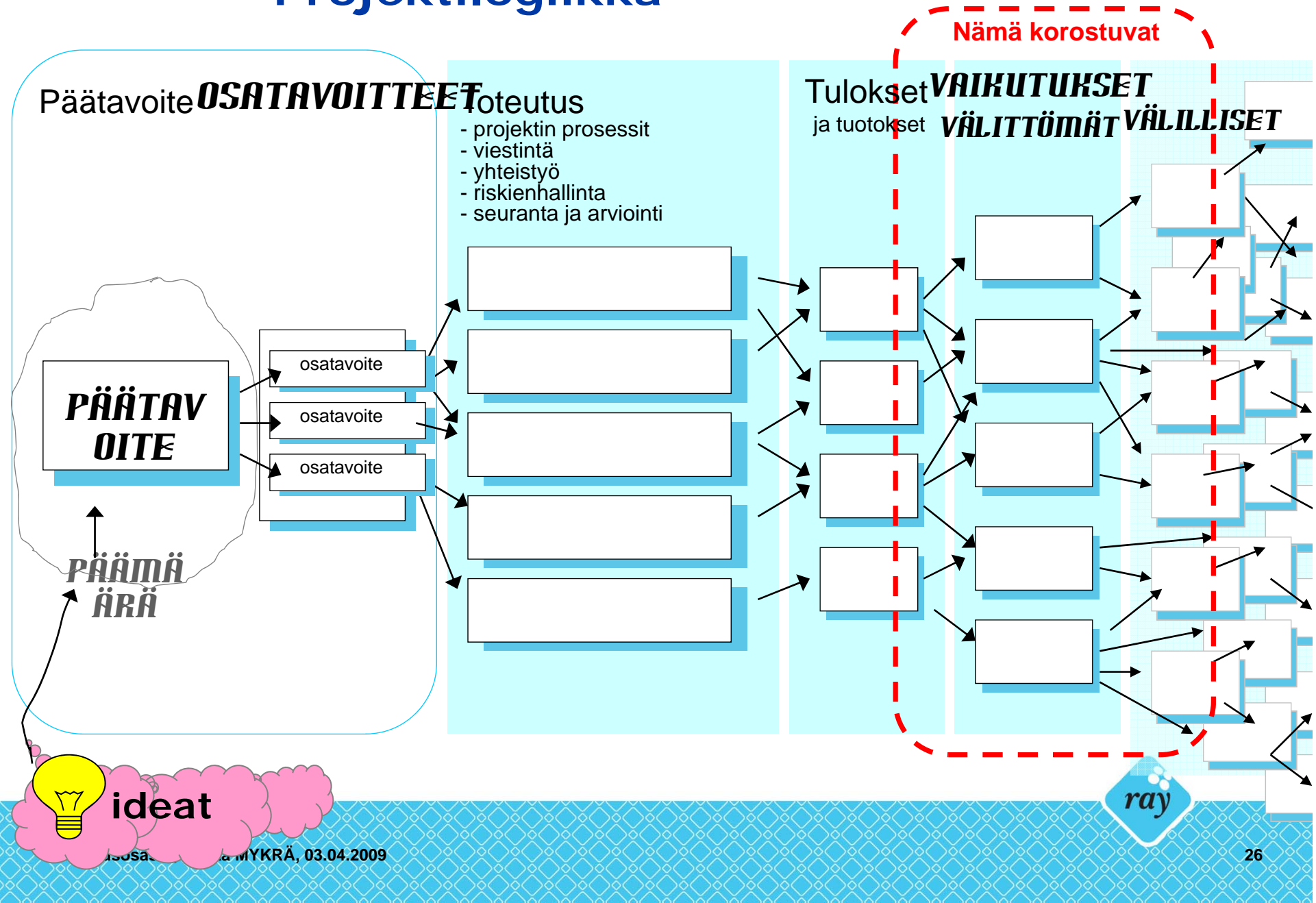
PROJEKTIN KULUJEN JA RAHOITUKSEN ERITTELY (tuhansina euroina)

PROJEKTIN KULUT	Aloitusvuosi	2. vuosi	3. vuosi	4. vuosi	Koko projekti
YHTEENSÄ (1000 e)					

PROJEKTIN RAHOITUS	Aloitusvuosi	2. vuosi	3. vuosi	4. vuosi	Koko projekti
RAY-avustus					
YHTEENSÄ (1000 e)					

Projektilogiikka

Hankesuunnittelun avainkohtia

- 1 PERUSTELUT
- 2 TAVOITTEET
- 3 TOTEUTUSPROSESSIT
- 4 YHTEISTYÖ
- 5 VIESTINTÄ
- 6 RISKIEN HALLINTA
- 7 SEURANTA ja ARVIOINTI
- 8 TULOKSET
- 9 TULOSTEN HYÖDYNTÄMINEN
- 10 VAIKUTUSARVIOINTI
- 11 RESURSSIT
- 12 TALOUS

Hankesuunnittelun avainkohtia

- 1 PERUSTELUT
- 2 TAVOITTEET
- 3 TOTEUTUSPROSESSIT
- 4 YHTEISTYÖ
- 5 VIESTINTÄ
- 6 RISKIEN HALLINTA
- 7 SEURANTA ja ARVIOINTI
- 8 TULOKSET
- 9 TULOSTEN HYÖDYNTÄMINEN
- 10 VAIKUTUSARVIOINTI
- 11 RESURSSIT
- 12 TALOUS

1 PERUSTELUT

- **Projektin lähtökohdat**
 - arvio ongelmasta tai kehittämistarpeesta, johon haetaan vastausta
 - hankkeen tarpeellisuuden ja hyödyllisyyden perustelu
- **Hankeidean suhde**
 - hyvinvoinnin edistämisen päämäärään ja RAY:n avustusstrategiaan
 - muihin saman aihepiirin hankkeisiin tai ohjelmiin
 - kyseisen järjestön perustehtävään ja strategiaan
- **Taustaselvitykset, liittyen**
 - toimintaympäristöön
 - aihepiirin tutkimukseen ja
 - aiempaan ja käynnissä olevaan kehittämistoimintaan
- **Projektin kohde / väestöryhmä, joka on projektin kohteena tai 'osallisena'**
 - välttämättä kaikissa projekteissa ei välittömänä kohderyhmänä ole ihmiset
 - kehittäminen voi kohdistua esim. toimintajärjestelmiin ja -käytäntöihin, lainsäädäntöön jne
 - hyvinvoinnin edistämiseen tähtäävässä toiminnassa lopullisina hyödynsaajina on ihmiset
- **Kohderyhmän realistisuusharkinta on osa tavoitteiden määrittämistä**
 - esim. pystyykö yksi projekti tavoittamaan koko Suomen kansan?
- **Projektin hyöty muodostuu usein vasta projektin käynnistämien vaikutusketjujen jälkeen**
 - välittömiä hyödynsaajia on useimmiten jo projektin aikana ja projektin 'lähipiirissä'
 - välillinen hyöty voi olla pysyvämpää - ja usein tavoiteltavampaakin

2 TAVOITTEET

○ **Tavoitteen oltava mm;**

- perusteltu, tärkeä ja riittävän selkeä, jotta se ohjaa 'oikeaan suuntaan'
- riittävän konkreettinen, jotta voidaan nähdä ollaanko menossa oikeaan suuntaan
- realistinen, jotta projektilla on mahdollisuudet sen saavuttamiseen
- tavoite ei kuvaa sitä mitä aiotaan tehdä, vaan sitä mitä aiotaan saada aikaiseksi

○ **Kokonaisuuden hallintaa helpotetaan jäsentämällä tavoitteet**

- useimmiten parhaat lähtökohdat antaa yksi selkeäksi muotoiltu päätavoite
- osatavoitteet syntyvät luontevasti pilkkomalla päätavoitetta pienempiin osiin
- vaihetavoitteet helpottavat projektin ohjausta ja toteuttamista ajallisesti

○ **Tavoitteiden indikaattorit ja mittarit**

- miten voidaan todeta, edetäänkö tavoitetta kohden, onko tavoite saavutettu?
- ei tarvitse olla numeraalisia
- tässä ei 'mitata' sitä mitä tehdään, vaan mitä on saatu aikaiseksi

○ **Kehittämistavoitteet**

- mitä uutta tavoitellaan, mikä muuttuu, miten se ilmenee

3 TOTEUTUKSEN PROSESSIT

- **Hankkeen toteutus- tai toimintamalli**
 - on parhaimmillaan havainnollinen kuvaus miten hankkeen kokonaisuus toteutetaan
 - se voi olla kaavio, jossa näkyy hankkeen tärkeät osat, ohjaussuhteet, projektin organisaatio, johtoryhmä, ohjausryhmä jne
- **Toteutuksen vastuut**
 - hankkeen sisäiset keskeiset vastuut on syytä määrittää selkeiksi ja dokumentoida
 - kuka vastaa mistäkin, kenelle, miten raportoidaan, miten ongelmatilanteet hoidetaan jne
 - projektin ja emo-organisaation vastuut ja velvollisuudet
- **Hankkeen prosessit ja etenemisstrategiat**
 - kuvataan prosessit jotka toteuttavat projektin
 - etenemisstrategiat kuvataan ja tarvittaessa myös perustellaan
 - prosessien onnistumisen mittarit kuvataan
- **Aikataulukus**
 - projekti vaiheistetaan joko toteutusvuosiksi tai muutoin luonteviin osiin
 - vaiheille asetetaan välitavoitteet; myös niiden saavuttaminen pitää olla todettavissa
 - vaihesuunnitelmat tarkentavat projektisuunnitelmaa ja tehostavat projektin hallintaa
- **Työsuunnitelma**
 - projektin eri vuosille vaiheistettua toimintasuunnitelmaa kutsutaan usein työsuunnitelmaksi
 - työsuunnitelmat voidaan käytännössä tehdä vasta kun esim. projektin rahoitus ja muut projektin toteutumisen kannalta tärkeät asiat ovat kokonaisuudessaan varmistuneet

4 YHTEISTYÖ

- **Yhteistyö ei ole itsetarkoitus**, se on projektin onnistumisen varmistamista
- **Onnistuneella yhteistyöllä voidaan**
 - varmistaa tavoitteiden toteutuminen
 - tehostaa kehittämistulosten leviämistä ja juurtumista käytäntöön
- **Projektin luonne määrittää yhteistyön tarpeen ja luonteen;**
 - minkä tyyppinen yhteistyö on tarpeellista tai välttämätöntä tavoitteiden saavuttamiseksi
 - kuinka laaja, kenen kanssa, minkälainen yhteistyö
- **Yhteistyön tarpeellisuuden selvittämisen lisäksi hankesuunnitelmassa**
 - kuvataan kumppanuusverkoston toiminta ja kumppaneiden roolit tavoitteiden kannalta
 - pelkkä luettelo yhteistyötahoista ei riitä
- **Yhteistyöstä kannattaa tehdä kirjalliset yhteistoimintasopimukset**
 - yhteistyön varmistamiseksi (riskien hallintaa)
 - kumppaneiden sitouttamiseksi
 - epätoivottavien riitatapausten välttämiseksi
- **Hankesuunnittelun alkuvaiheessa**
 - yhteistoimintasopimuksia ei usein käytännön syistä vielä voi olla
 - rahoitushakemuksessa 'vakavat aiheet' voidaan osoittaa aiesopimuksilla, sopimusluonnoksilla, lausunnoilla tms.

5 VIESTINTÄ

- **Jokaisella projektilla on toimintaympäristönsä;**
 - ➔ Viestintä on osa projektin onnistumisen varmistamista sen toimintaympäristössä

- **Viestintä on muutakin kuin tiedottamista;**
 - yhteistyö- , kumppanuus- ja sidosryhmäsuhteiden hoitamista
 - projektin näkyvyyden varmistamista toimintaympäristössä
 - projektin tulosten leviämisen ja juurtumisen valmistelua

- **Projektin ulkoinen viestintä**
 - on keskeinen tekijä projektin onnistumisen kannalta
 - jos projektin tulokset ovat hyviä, mutta ne eivät pääse juurtumaan käytännöksi, syy on usein puutteellisesti hoidetussa viestinnässä

- **Projektin sisäinen viestintä**
 - on sitä tärkeämpää mitä suuremmasta projektista on kyse
 - sisäinen viestintä varmistaa että projektin tekijät toimivat tehokkaasti yhdessä

- **Viestintäsuunnitelma osaksi hankesuunnitelmaa**
 - viestintä pitää suunnitella yhtenä osana projektin suunnittelua
 - viestintää toteutetaan koko projektin ajan, ei vasta loppuvaiheessa

 - ***jo hakemuksen toimittaminen rahoittajalle on viestintää***

6 RISKIEN HALLINTA

- **Riskien hallinta on varautumista ennalta odottamattomaan**
 - se on osa projektin onnistumisen varmistamista
- **Riskejä ovat uhkat ja mahdollisuudet**
 - Uhka on mikä tahansa asia, joka vaikuttaa kielteisesti projektin onnistumiseen
 - mahdollisuus vastaavasti mikä tahansa asia, joka vaikuttaa myönteisesti projektin onnistumiseen
- **Riskien hallinta edellyttää**
 - niiden tunnistamista,
 - niiden seurausten ja todennäköisyyden arviointia sekä
 - toimenpiteiden suunnittelemista niiden varalta
- **Koska jokainen projekti on ainutkertainen, jokaisella projektilla on omat riskinsä**
 - Siksi ne on arvioitava mittatilaustyönä kunkin projektin näkö-kulmasta
 - Riskit analysoidaan projektin luonteesta riippuen useassa vaiheessa esim. suunnittelu-, käynnistämisen- keskivaiheilla ja ennen päätöstä
- **Myös vakuutukset ovat osa riskienhallintaa**
 - Projektin luonteen mukaan tehdään vakuutustarpeiden arvio; vakuutustarpeet sovitaan em-organisaation jo olemassa oleviin vakuutuksiin ja tarvittaessa hankitaan lisävakuutuksia

7 SEURANTA / ARVIOINTI

- **Projektin seurannalla hankitaan tietoa hyödynnettäväksi, esim;**
 - projektin ohjauksessa kohden tavoitetta
 - projektin ja sen prosessien kehittämisessä
 - raportoinnissa ulkopuolisille tahoille, esim. rahoittajille

- **Prosessiarviointi toimii kehittämisen tukena ja työkaluna;** se voi kohdentua
 - projektin kokonaisuuteen tai erityisesti sen johonkin osaan tai vaiheeseen
 - projektin tarpeen tai tavoitteiden toteuttamiskelpoisuuden arviointiin
 - projektin prosessien tai etenemisstrategioiden arviointiin, Laatuun, tehokkuuteen

- **Seuranta ja arviointi voidaan organisoida ja toteuttaa monin tavoin;**
 - itsearviointina (projektin toteuttajat, vastuuhenkilöt)
 - sisäisenä arviointina; esim. projektin emo-organisaation asiantuntijat
 - ulkopuoliselta asiantuntijataholta tilattuna ulkoisena arviointina, työpanoksina
 - oman ja ulkopuolisen osaamisen erilaiset yhdistelmät

- **Seuranta ja arviointi on huomioitava jo hankesuunnitteluvaiheessa**
 - seurantatiedon keräämistä on toteutettava projektin alusta lähtien, myös se on suunniteltava
 - kuvaus tiedonkeruumenetelmistä, dokumentointi, raportointi; kuka tekee, miten, koska
 - ulkopuolisilta tilattavien arviointipanosten hankinta (hankintamenettely, tarjouspyynnöt, sopimukset)

- *Projektin vaikutuksiin kohdistuva seuranta ja arviointi on kohdassa 12*

8 TULOKSET

- **Tavoitellut tulokset;** mitä aiotaan saada aikaiseksi
 - hanketta suunniteltaessa ja tavoitteita määritettäessä pitäisi jo hahmottaa, mitä ovat ne tulokset, joissa tavoitteen saavuttaminen tiivistyy
 - käsitys 'oikeista tuloksista' voi täsmentyä projektin aikana
 - joskus kehittämistoiminnassa syntyy myös tuloksia, joita ei alussa osattu tavoitella
- **Tuloksissa konkretisoituu tavoitteiden saavuttaminen**
 - tulokset ovat 'tärkeimmät asiat' jotka projekti saa aikaan
 - elinvoimaiset tulokset jäävät elämään sittenkin kun projektiorganisaatio puretaan
 - tulokset joissa ei ole elinvoimaa, joutuvat loppuraporttien hautausmaalle
- **Tulosten hyödyntäminen on suunniteltava**
 - tuloksista ei ole hyötyä, ellei niitä jollain tavoin saada elämään
 - tuloksista on viestittävä riittävästi projektista ja emo-organisaatiosta ulospäin
 - tulosten hyötykäyttöön saaminen on otettava haasteeksi riittävän ajoissa
 - sen varmistamiseksi on tehtävä työtä vähintään koko projektin ajan – usein sen jälkeenkin
- **Tuotokset ovat projektin 'oheistuotteita'**
 - nekin voivat olla tärkeitä, mutta projektin onnistumista niillä ei voi perustella
 - tuotokset voivat olla julkaisuja, materiaaleja, tilaisuuksia, tapahtumia jne
 - tuotokset ovat usein välineitä projektin viemisessä kohden sen lopullista tavoitetta

9 TULOSTEN HYÖDYNTÄMINEN

- **Projektin onnistumista ei vielä osoita, että sen kehittämä toimintamalli saadaan kirjattua ylös; se pitäisi myös saada juurrutettua toimivaksi käytännöksi**
- **Tulosten hyödyntäminen voi projektin luonteesta riippuen olla esim;**
 - levittämistä, juurruttamista
 - toiminnan laadun, tuloksellisuuden, tehokkuuden, kohdentumisen tms parantamista
 - uuden toimintamallin tai –tavan käyttöönottoa jossain
 - olemassa olevien toimintatapojen tai toimintajärjestelmien muuttamista, kehittymistä
 - tuotteistamista, tulosten myymistä
- **Hyödyntäminen voi tapahtua**
 - projektin emo-organisaation omassa toiminnassa
 - muissakin järjestöissä tai laajemmin järjestökentässä
 - muillakin kuin kolmannella sektorilla, esim. julkiset hyvinvoinnin toimintajärjestelmät
 - kansalaisten elämässä, toimintatavoissa, asenteissa, sosiaalisissa verkostoissa jne
- **Tulosten hyödyntämisedellytykset on analysoitava**
 - valmistautuminen ja edellytysten luominen on aloitettava jo projektin alussa
 - juurtumisedellytykset on analysoitava kunkin hankkeen lähtökohdista erikseen
 - useimmiten juurtumisen eteen on tehtävä tietoisesti työtä koko projektin ajan
- **Tulosten hyödyntämisen haaste ei pääty projektiin**
 - vaikka projektiorganisaatio puretaan projektin päättyessä, pitäisi emo-organisaation jatkaa ponnisteluja hyvien kehittämistulosten hyötykäyttöön saamiseksi
 - se osoittaa myös emo-organisaation sitoutumista projektiin

10 VAIKUTUSARVIOINTI

- **Aikaan saatavien vaikutusten osoittaminen korostuu julkisilla avustuksilla rahoitetuissa projekteissa ja toiminnassa**
- **Projektin hyöty konkretisoituu sen tuloksista lähteissä vaikutusketjuissa;**
 - kun tuloksia otetaan käyttöön, ne alkavat vaikuttaa kansalaisten elämään tai hyvinvoinnin toimintajärjestelmiin
 - vaikutusten esiin saaminen edellyttää havaintojen tekemistä, seurantatiedon hankintaa, tutkimusta, selvityksiä, arviointia
 - käytettävistä termeistä riippumatta olennaista on, että systemaattisella tiedon hankinnalla ja analysoinnilla selvitetään hankkeen vaikutuksia
- **Tulosten ja vaikutusten arviointiin liittyvä seuranta on alettu nähdä olennaisena osana tuloksiin pyrkivää kehittämistoimintaa**
 - toteuttamistapoja on lukuisia, olennaista on että asia otetaan 'työlistalle'
 - vaikutusarviointi voidaan toteuttaa omana tai ulkopuolelta tilattuna työnä
 - myös vaikutusarviointi sisällytetään hankesuunnitelmaan
- **Jotta vaikutusarviointi olisi tuloksellista**
 - projektin tavoittelemat vaikutukset olisi hyvä tiedostaa jo tavoitteita asetettaessa
 - tavoiteltavien vaikutusten näkökulmasta hahmotellaan mistä ja miten niitä kannattaa etsiä,
 - vaikutusarvioinnin kannalta relevantin seurantatiedon hankkiminen aloitetaan ajoissa
 - projektin piiristä, sen lähipiiristä, toimintaympäristöstä laajemmin

Tee kartta ohjaamaan oman projektisi vaikutusarviointia

- Onko vaikutuksia asetettu projektissasi tavoitteeksi
 - Minkälaisia vaikutuksia asetetuista tavoitteista voisi seurata
 - Täsmennä, jäsennä, yksilöi tavoiteltuja tai todennäköisiä vaikutuksia
 - Missä niiden voi olettaa realisoituvan, mistä niitä kannattaisi etsiä
 - Kaivetaanko niitä yhdestä paikasta vai useammalta taholta
 - Vaikutusketjujen jäljittäminen ja käsitteellinen kartoittaminen
 - Millä keinoin niitä voisi saada näkyviin
 - Tiedon hankinta, analysointi, johtopäätökset
 - Vaikutusarvioinnin tulokset kannattaa koota vaikutusraportiksi
-
- Käytännössä monet vaikutukset ja vaikutusketjut toteutuvat vasta pidemmällä aikavälillä ja projektin päättymisen jälkeen
 - Vaikutuskartoituksella sitä voi ennakoida ja ohjata mahdollisesti myöhemmin tapahtuvaa arviointia oikeille jäljille

11 RESURSSIT, voimavarat, panokset

- **Tarvittavien resurssien määrä ja se mitä ne ovat, vaihtelee projektin luonteen ja laajuuden mukaan**
- **Resurssien 'oikea mitoitus' arvioidaan suhteessa asetettuihin tavoitteisiin**
- **Projektiosaamista tarvitaan tavoitteiden ja resurssien yhteensovittamiseen**
 - avustuspäätöksen jälkeen suunnitelma (tavoitteet) on tarkistettava
 - Jos avustus ei riitä alkuperäisten tavoitteiden saavuttamiseen, tavoitteistoa on tarkistettava
- **Tavoitteesta ja sen saavuttamiseen tarvittavista resursseista syntyy jo käynnistysvaiheessa kuva projektin odotettavasta tehokkuudesta**
- **Resursseja ovat usein esim.**
 - henkilöstö, henkilötyö
 - toimitilat, käyttöomaisuus, koneet, laitteet
 - ulkopuoliset palvelut, ostopalvelut
 - materiaalit ja tarvikkeet
 - projektihallinnon yleiskustannukset
- **Resurssitekijänä on myös käytettävissä oleva aika**
- **Rahaksi muutettuna resurssit näkyvät talousarviossa**

12 TALOUS

- **Talousarvio on projektisuunnitelma muutettuna rahaksi**
 - tavoitteen saavuttamiseksi tarvittavat resurssit ja projektin kaikki erilliskulut
 - erilliskulut = projektin kulut joita ei syntyisi, jos projektia ei toteuteta
 - tuottopuolelle kaikki saatavissa olevat tuotot rahoituslähteittäin
 - talousarvion laatimisessa käytetyt laskentaperusteet dokumentoidaan

- **RAY arvioi talousarviosta mm;**
 - vaikuttaako hanke tavoite huomioiden realistiselta, onko rahan tarve kohtuullista
 - ovatko menot oikeassa suhteessa siihen mitä tavoitteen saavuttamiseksi aiotaan tehdä
 - onko kustannukset eritelty riittävän informatiivisesti
 - onko tuottopuolella huomioitu se muu rahoitus, jota kohtuudella voisi odottaa hankittavan

- **Vuosittainen talousarvio koko projektille**
 - yhä olennaisempi hankeseurannan ja projektien jatkorahoitusvalmistelun kannalta
 - ei pelkästään yhdeksi avustusvuodeksi eikä koko projektille kättänä kuten hakemuksen tiivistelmälomakkeessa, vaan myös vuosittaisena talousarviona koko projektin ajalle
 - tällainen vuosibudjetti kannattaa sisällyttää hankesuunnitelmaan

- **Projekti omaksi kustannuspaikakseen kirjanpidossa**
 - avustuslaki edellyttää, että avustusta saavan järjestön kirjanpito järjestetään siten, että avustuksen käyttöä voidaan kirjanpidosta luotettavasti seurata
 - projektin talous kannattaa jo hankesuunnitteluvaiheessa järjestää omaksi kustannuspaikakseen

RAY:n avustusharkinta

- avustuslain ehdot (4§, 5§ jne)
- edistääkö hanke 'terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia'
- tukeeko RAY:n avustusstrategia hankkeen avustamista
- onko hankkeen tukeminen julkisilla avustuksilla tarkoituksenmukaista
- onko hankeidea tarkoituksenmukaista toteuttaa määräaikaisena projektina
- onko järjestö oikea toteuttamaan hankkeen;
projektin suhde järjestön perustehtävään ja strategiaan
- onko järjestöllä tarvittava osaaminen projektimuotoiseen kehittämiseen
projektin suunnittelu, käynnistäminen, toteutus, tulosten levittäminen ja juurruttaminen
- onko järjestöllä valmiudet toimia projektin emona;
työnantajavelvoitteet, taloushallinto, rahoittaja- ja sidosryhmäsuhteet jne
- vaikuttaako hanke riittävän tehokkaalta (tavoitteet <> resurssit <> rahantarve)
- järjestön rahoitus- ja varallisuustietojen vaikutus avustamiseen

- STM:n valtakunnallinen KASTE ohjelma

**KASTE- ohjelma
on
sosiaali- ja terveysministeriön
lakisääteinen strateginen ohjausväline
valtakunnallisen
sosiaali- ja terveyspolitiikan
johtamiseen**

KASTE; taustaa ja lähtökohtia

- Kasteen päätavoitteet perustuvat STM:n hallinnonalan keskeisiin pitkän aikavälin strategisiin tavoitteisiin.
- Tavoitteena on, että kuntalaisten
 - osallisuus lisääntyy ja syrjäytyminen vähentyy
 - hyvinvointi ja terveys lisääntyvät, hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat
 - palveluiden laatu, vaikuttavuus ja saatavuus paranevat, alueelliset erot vähentyvät
- Kasteen tarkoitus on toimia kaiken kehittämistoiminnan kokoajana
 - halutaan päästä sirpaleisesta kehittämishankkeiden rahoittamisesta laajempiin, kaikki toimijat verkottaviin kokonaisuuksiin.
- Kaste ei toteudu vain kehittämishankkeina,
 - vaan sen avulla on tarkoitus saada aikaan pitkäkestoisia vaikutuksia sekä
 - uudistaa toimintoja ja rakenteita, jotka edesauttavat kehitettyjen toimintojen elämään jäämistä.
- Kaste konkretisoituu 39:een eri toimenpiteeseen

- Lähde: Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittämisohjelma Kaste 2008-2011, STM, julkaisuja 2008:6

Maininnat sosiaali- ja terveysalan järjestöistä ja RAY:stä Kaste-ohjelmassa

- **Toimenpide 6 liittyen ennalta ehkäisevään toimintaan ja varhaiseen puuttumiseen**
 - ”Nostetaan varhaisen puuttumisen ote osaksi koko kunnan päätöksentekoa. Kehitetään erilaisia avoimen osallistumisen muotoja, jolla vanhemmat, lapset ja nuoret sekä asiakkaat että läheiset tulevat aiempaa vahvemmin mukaan varhaisen puuttumisen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.
 - Tietoa varhaisen puuttumisen malleista kuntien käyttöön. Levitetään niitä hyviä malleja, joissa varhaisen puuttumisen työote on nostettu koko kunnan päätöksenteon tasolle. Jatketaan varhaisen puuttumisen vaikuttavuuteen kohdistuvaa tutkimusta ja tuetaan kuntia luomaan ja ottamaan käyttöön vaikuttavuuden jatkuvan arvioinnin menetelmiä. (THL:n johdolla.)
 - Tukea järjestöjen ja kuntien yhteistyölle siten, että syntyy uusia varhaisen puuttumisen malleja. (**Sosiaali- ja terveysjärjestöt, RAY**)”
- **Toimenpide 19 liittyen asiakkaan aseman vahvistamiseen**
 - ”Kehitetään kuntien ja järjestöjen välistä yhteistyötä kansalaisten osallistumismahdollisuuksien lisäämiseksi. Luodaan toimintamahdollisuuksia erilaisille matalan kynnyksen kohtaamispaikoille. (**Sosiaali- ja terveysalan järjestöjen johdolla.**)”
- Lähde: Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittämissuunnitelma Kaste 2008-2011, STM, julkaisu 2008:6

Toimenpide 6

liittyen ennalta ehkäisevään toimintaan ja varhaiseen puuttumiseen

- Nostetaan varhaisen puuttumisen ote osaksi koko kunnan päätöksentekoa.
- Kehitetään erilaisia avoimen osallistumisen muotoja, jolla vanhemmat, lapset ja nuoret sekä asiakkaat että läheiset tulevat aiempaa vahvemmin mukaan varhaisen puuttumisen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.
- Tietoa varhaisen puuttumisen malleista kuntien käyttöön. Levitetään niitä hyviä malleja, joissa varhaisen puuttumisen työote on nostettu koko kunnan päätöksenteon tasolle.
- Jatketaan varhaisen puuttumisen vaikuttavuuteen kohdistuvaa tutkimusta ja tuetaan kuntia luomaan ja ottamaan käyttöön vaikuttavuuden jatkuvan arvioinnin menetelmiä. (THL:n johdolla.)
- Tukea järjestöjen ja kuntien yhteistyölle siten, että syntyy uusia varhaisen puuttumisen malleja.
- (Sosiaali- ja terveystyöt, RAY)
- Lähde: Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittämisohjelma Kaste 2008-2011, STM, julkaisu 2008:6

Toimenpide 19

liittyen asiakkaan aseman vahvistamiseen

- Kehitetään kuntien ja järjestöjen välistä yhteistyötä kansalaisten osallistumismahdollisuuksien lisäämiseksi.
- Luodaan toimintamahdollisuuksia erilaisille matalan kynnyksen kohtaamispaikoille.
- Sosiaali- ja terveysalan järjestöjen johdolla.
- Lähde: Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittämissuunnitelma Kaste 2008-2011, STM, julkaisu 2008:6

Vuoden 2008 Kaste-kehittämishankerahoitus

- **Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen kehittäminen:**
 - 1 Remontti - lasten, nuorten ja lapsiperheiden palvelujen uudistaminen Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa, Hakija: Turun kaupunki, avustus 2.070.000 €
 - 2 Lasten ja perheiden hyvinvointipalveluiden kehittäminen Itä- ja Keski-Suomessa, Hakija: Jyväskylän kaupunki, avustus 2.350.000 €
 - 3 Tukeva – lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen Pohjois-Suomessa, Hakija: Oulun seutu, avustus 1.870.000 €
- **Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteet ja prosessit**
 - 4 Toimivat sosiaali- ja terveystalvet Itä- ja Keski-Suomessa: Vanhusten asumisen uudet ratkaisut ja varhainen tuki, Hakija: Joensuun kaupunki, avustus 1 200.000 €
 - 5 Sosiaali- ja terveydenhuollon integroitu palvelujärjestelmä sosiaali- ja terveyspiirissä, kuntaliitoksessa ja yhteistoiminta-alueella, Kaakon SOTE-INTO, Hakija: Etelä-Karjalan sairaanhoitopiiri, avustus 4.000.000 €
- **Perusterveydenhuollon kehittäminen ja terveyden edistäminen**
 - 6 Toiminnallisesti yhteinen erityisvastuualue vuonna 2012 – kroonisten kansansairauksien ehkäisy ja varhainen hoito KYS-ERVA -alueella, Hakija: Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri, avustus 1.370.000 €

Tiedote 67/2009 27.02.2009 Lisää rahaa lasten, nuorten ja perheiden palvelujen uudistamiseen

- Sosiaali- ja terveysministeriö on päättänyt myöntää yhteensä 34,4 miljoonaa euroa valtionavustusta kahdeksalle sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeelle vuosille 2009-2011. Suurin osa avustuksesta, 16,3 miljoonaa euroa, annettiin lasten, nuorten ja perheiden palvelujen kehittämiseen.
- Suurin avustussumma, 11,3 miljoonaa euroa, myönnettiin Etelä-Suomen Lapsen ääni -kehittämishankkeelle, joka korostaa ongelmien ehkäisyä, varhaista tukea ja nopeaa puuttumista. Tavoitteena on vahvistaa laajaa yhteistyötä kuntien ja järjestöjen välillä.
- Väli-Suomen lasten, nuorten ja lapsiperheiden kehittämishankkeelle myönnettiin 5 miljoonaa euroa muun muassa perhepalveluverkostojen ja lasten kehitysympäristöihin tuotavien palvelujen kehittämiseen.
- Jokaisessa viidestä Kaste-alueesta on näiden avustuspäätösten jälkeen käynnissä laaja lasten, nuorten ja perheiden palvelujen kehittämishanke.

Tukea myös terveyden edistämiseen ja henkilöstön hyvinvointiin

- Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin Terveempi Pohjois-Suomi -hanke tavoittelee terveyden edistämisen rakenteiden kehittämistä. Rahaa myönnettiin 2,9 miljoonaa euroa muun muassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteiden luomiseen, johtamisen uudistamiseen ja kuntalaisten omatoimisuuden vahvistamiseen.
- Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän Vetovoimainen ja terveyttä edistävä terveydenhuolto -hanke sai 2,7 miljoonaa euroa sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön työhyvinvoinnin, johtamiskäytäntöjen ja toimintamallien uudistamiseen.
- Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymän Pohjois-Suomen monialaiset sosiaali- ja terveyspalvelut saa 3,8 miljoonaa euroa sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelujen yhteisen kehittämishankkeen luomiseen.

Mielenterveys- ja päihdetyöhön toimintamalleja, ikäihmisille osallisuuden lisäämistä

- Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän Välittäjä 2009 -hanke saa avustusta 3,4 miljoonaa euroa ja
- Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri Tervein mielin Pohjois-Suomessa -hanke 1,9 miljoonaa euroa.
 - Niillä halutaan muun muassa luoda uusia työmuotoja mielenterveys- ja päihdetyöhön, parantaa palvelujen toimivuutta sekä uudistaa avohoitoa ja kuntoutusta.
- Väli-Suomen alueella Ikäkaste-hanke parantaa ikäihmisten osallisuutta palvelujen suunnittelussa ja kehittää elinympäristöä toimintakykyä ja hyvinvointia tukevaksi. Sille myönnettiin avustusta 1,9 miljoonaa euroa.
- Pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämiseen myönnettiin avustusta aiesopimusten mukaisesti yhteensä 1,4 miljoonaa euroa yhdeksälle kaupungille (Espoo, Helsinki, Joensuu, Jyväskylä, Lahti, Oulu, Tampere, Turku ja Vantaa).
- Hankekoordinaatio Tekesin kanssa jatkuu, seuraava haku päättyy vuoden lopussa
- Kaste-ohjelman kolmannella hakukierroksella painopisteet ovat perusterveydenhuollon vahvistamisessa, terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä, osallisuuden lisäämisessä ja syrjäytymisen ehkäisyssä sekä henkilöstön kehittämisessä ja työhyvinvoinnin edistämässä. Vuoden 2010 valtionavustusten haku-aika päättyy 31.12.2009.

Kaste RAY-avustuksissa 2009

- Kasteella ja RAY:n avustusstrategialla on yhtymäkohtia ja yhteisiä tavoitteita.
- Avustustenjakoa ohjaa RAY:n avustusstrategia, ja myös Kasteeseen liittyvät järjestöhankeet tarkastellaan avustusvalmistelun kriteerien kautta
 - Kasteeseen liittyviä hankkeita ei ole priorisoitu pelkän Kaste-kytkennän takia.
- Vuonna 2009 RAY-avustusta myönnettiin neljään Kaste-kehittämishankkeisiin liittyvään hankkeeseen
 - Sosiaali- ja terveysturvan keskusliiton Esko-hanke (2009-2013), 200.000 euroa vuodelle 2009). Hanke liittyy ehkäisevän työn kehittämiskokonaisuuteen.
 - Pohjois-Pohjanmaan sydänpiirin hanke työikäisten terveyserojen kaventamiseen ja hyvinvoinnin lisäämiseen (2009-2013, 80.000 euroa vuodelle 2009)
 - Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piirin Voimaperhe-hanke lasten ja nuorten psyykkisen kehityksen häiriintymisen ehkäisemiseen sekä vanhemmuuden vahvistamiseen (2009-2013, 80.000 euroa vuodelle 2009).
 - Varsinais-Suomen lastensuojelujärjestöt ry:n hankkeelle järjestölähtöisen ehkäisevän lastensuojelun kehittämiseen (2009-2011, 80.000 euroa vuodelle 2009).

Kasteen mahdollisuuksia

- Järjestöjen näkökulmasta Kaste on mahdollisuus laajempaan yhteistyöhön, jonka avulla voidaan toimia yhteisten hyvinvointia edistävien päämäärien hyväksi.
- Monitoimijahankkeiden hyötyinä nähdään
 - laajemmat vaikutukset ja
 - tiiviimpi yhteys palvelurakenteeseen
 - > näin hankkeen tuloksia voitaisiin lähtökohtaisesti hyödyntää paremmin.
- RAY kannustaa järjestöjä osallistumaan Kasteeseen
- RAY rohkaisee järjestöjä sekä keskinäiseen yhteistyöhön, että kuntien ja alueen muiden toimijoiden kanssa, jolloin järjestön työ voi paremmin nivoutua toimintaympäristöön
- Näin vältetään myös hanketoiminnan irrallisuutta muusta kehittämistoiminnasta.

Kasteen haasteita

- Tavoitteena on tehdä uutta / uudella tavalla, mutta toimintatapana on voimakas (perinteinen) palvelujärjestelmä /lääkärikeskeisyys (eli jo syntyneiden ongelmien korjaaminen...)
- heikko / olematon yhteys muiden hallinnonalojen toimintaan (joka on erityisen tärkeää ehkäisevän työn näkökulmasta)
- PARAS- ja Kaste-prosessien samanaikaisuus (joka parhaimmillaan on myös mahdollisuus)
- epärealistiset tavoitteet vs. ko. ohjelmakausi (joka käytännössä vain noin kolme vuotta) sekä seuranta- ja arviointikäytännöt
- lähtökohtaisesti puutteet hyvien (hyödynnettävien) käytäntöjen levittämisessä / jatkojalostamisessa; vrt. myös edellinen kohta

Järjestöjen rooli Kasteen hankkeissa

- Hyvien käytäntöjen levittäminen
 - Järjestöillä runsaasti tietotaitoa, jota ei ole osattu hyödyntää
- Uusien toimintamallien luominen sosiaali- ja terveydenhuoltoon
 - Julkinen sektori ei selviä yksin esim. tulevasta vanhustenhuollon haasteesta
- Asiantuntija-avun antaminen hankkeille
- Tiedon tuottaminen hankkeiden tueksi (kansalaiskyselyt ym.)
- Hankeaihioiden ja –ideoiden tuottaminen järjestöjen toimesta
- Viestintäkanavina toimiminen
- Hankkeiden ”koelaboratoriona”toimiminen julkisen sektorin ohella
- Yhteydenpito palkattavaan KASTE-suunnittelijaan oleellista
- Paikallistuntemuksen esiintuominen, jotta alueellisiin painopistealueisiin voidaan puuttua
 - Esim. syrjäytymisen ehkäisy

- Yhteisiä haasteita KASTEEN varjossa

Yhteisiä haasteita KASTEEN varjossa

